

Te Waihakihaki

Scabies

Health New Zealand
Te Whatu Ora

Te rongoā i a koutou ko tō whānau

Ka tukuna e ngā kaiwhakarato hauora me ngā kēmihi he tohutohu, he kirīmi iti ake te utu hoki, ki ngā tamariki me ō rātou whānau.

Te pani i te kirīmi, te panikiri rānei mō te waihakihaki

- Rongoātia te katoa o te whare i te wā kotahi i mua i te moe, ahakoa kāore i te māngeongeo
- Pania te kirīmi, te panikiri permethrin rānei ki tō kiri katoa. Ki te kore tētahi hei āwhina i a koe ki te pani i tō tuarā, kōrero ki tō kaiwhakarato hauora mō ētahi atu rongoā.
- Me nui te kirīmi, te panikiri rānei kia kapi katoa tō kiri. Me nui hoki te kirīmi, te panikiri rānei mō te katoa o te whare, tae atu ki te rongoātanga tuaruatanga i muri i ngā rā e 7.
 - Hei rongoā i te pakeke, kia kotahi, kia rua rānei ngā pātara me he rahi te tangata.
 - Kia haurua ki te kotahi pātara hei rongoā i ngā tamariki e 5-12 te pakeke.
 - Kia hauwhā pātara hei rongoā i ngā tamariki e 2-5 te pakeke.
 - Kia iti iho i te hauwhā pātara hei rongoā i ngā tamariki kei raro i te 2 te pakeke.

I mua i te moe – Te rā 1

- Pania te kirīmi, te panikiri rānei ki tō kiri katoa, kua e pā ki ngā karu, te ihu me te waha.
- Tīmata ki tō kanohi, te upoko, ngā taringa me te kakī, te uma, ngā ringaringa me ngā waewae, tae atu ki ngā kēkē, te pito, ngā wae, ngā matiwaie, me ngā maikuku.
- Tonoa tētahi hei āwhina ki te pani i ngā wāhi uaua te toro, pērā i te tuarā.
- Horoia ō ringaringa, ā, pania te kirīmi, te panikiri rānei ki ngā kiri taihemahema me waenga hoki i ngā papa. Horoia anō ō ringaringa, kātahi ka pani anō ki ngā ringaringa, ngā kawititanga, ki waenga i ngā matimati, ki raro hoki i ngā maikuku. Pania anō, ki te horoia ngā ringaringa i te pō.
- Waiho te kirīmi mō te 8-12 hāora i te pō.

Te rā i muri mai

- Horoia atu te kirīmi.
- Kuhuna he kākahu mā, kāore i mau i ngā rā e whā kua hipa.
- Horoia ngā kākahu me ngā hanga o te whare i whakamahia i ngā rā e whā kua hipa.
- Tirohia te puka – Te horoi i ngā hanga o te whare kia kore ai te mate hakihi e noho mai.

E 7 rā i muri mai

- Mahia anō te rongoā kia rite tonu ki te mahinga i te rā 1 hei whakamate i ngā hua kua pao mai, kia kore ai te waihakihi e noho mai.
- Horoia anō ngā kākahu me ngā hanga o te whare.

10–14 rā i muri mai

- Tirohia ngā tāngata katoa o te whare kia kitea ai me he māngeongo hou, he hakihi hou rānei.
- Mēnā he tohu hou, kōrero ki tō kaiwhakarato hauora.

He kōrero anō

Ki te kore e taea e koe te pani te kirīmi, i te panikiri rānei ki a koe anō, kōrero ki tō kaiwhakarato hauora mō ētahi atu rongoā, pēnei i ngā pire. He kōrero anō kei healthnz.govt.nz/scabies

Te horoi i ngā hanga o te whare kia kore ai te mate hakihiaki e noho mai

Ka ora tonu ngā ngārara waihakihiaki me ngā hua i waho i te tinana mō ētahi rā. Whai muri i ia rongoātanga, me horoi ngā kākahu, ngā moenga me ngā hanga o te whare kia kore ai te waihakihiaki e noho mai.

Rā 1:

Me rongoā te katoa o te whare. Pania te kirīmi, te panikiri rānei ki tō kiri katoa, ā, waiho mō te pō.

Ki te kai pire koe, whāia ngā tohutohu a tō kaiwhakarato hauora. Tirohia tērā atu whārangi – Te rongoā i a koutou ko tō whānau.

Te rā i muri mai

I muri i te rongoā tangata, me horoi ngā hīti, ngā uhi urunga, ngā uhi paraikete, ngā tāora, ngā tāora kanohi, ngā taonga tākaro ngohengohe, me ngā kākahu i mau i ngā rā e whā kua hipa.

Kōwhiria tētahi o ēnei tikanga hei whakamate i ngā ngārara me ngā hua.

Horoi ki te wai wera (kia neke atu i te 50°C), kia roa ake i te 10 meneti

Tukua ngā kākahu ki te mīhini whakamaroke, ā, kia kaha te wera, kia roa ake hoki i te 10 meneti

Kia 5 hāora, neke atu rānei i tērā, e whakatohia ana (waiho mō te pō)

Waiho ki roto i tētahi pēke kirihou kua herea mō ngā rā e 4

Ngā rā 2–5

Horoia ngā whāriki o te whare, ngā hanga ngohengohe me ngā nohoanga motokā (mō ngā pakeke me ngā tamariki). Whakamahia te hororē i ia rā mō ngā rā e 4.

Ngā nohoanga motokā

Horoia ngā uhi ka taea te tango ki te wai wera

Horoia ki te hororē, mukua rānei ngā mata

Waiho ngā nohoanga motokā tamariki ki roto i tētahi pēke kirihou kua herea mō ngā rā e whā

Ngā rā 8–10

I muri i tō rongōātanga tuaruatanga i te rā 7, kia rite anō te horoi i ngā kākahu me ngā hanga o te whare ki te mahinga tuatahi.

He kōrero anō

He kōrero anō kei healthnz.govt.nz/scabies